

علمی-پژوهشی

فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شوشتر

سال هفتم، شماره (۲۰)، بهار ۱۳۹۲

تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۰/۲۵

تاریخ دریافت: ۹۱/۸/۵

صص ۲۵-۵۲

بررسی تاثیر کیفیت شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی جوانان شهر کرمان

محمد تقی ایمان^۱، الهام شیردل^۲

چکیده

این پژوهش به دنبال بررسی اثر کیفیت شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی است. به منظور بررسی این رابطه از نظریه گیدنز، لین، ترنر، کوک و باربالت استفاده شده است. این تحقیق به صورت پیمایشی و با ابزار پرسشنامه در بین جوانان شهر کرمان در سال ۱۳۹۰ انجام گردیده است. روش نمونه گیری بصورت تصادفی طبقه بندی و سیستماتیک بوده است و حجم نمونه ۴۰۰ نفر می باشد. آزمون فرضیات نشان می دهد که بین جنس، میزان تحصیلات، وضعیت اشتغال با عاطفه اجتماعی رابطه وجود دارد. اما بین وضعیت تاهل با عاطفه اجتماعی رابطه وجود ندارد. همچنین بین انتظارات اجتماعی، احساس عدالت اجتماعی و اعتماد اجتماعی به عنوان مشخصه های کیفیت شبکه اجتماعی با عاطفه اجتماعی رابطه مثبت و بین سنین مختلف

واقع در گروه سنی جوانان (۱۹-۳۵ سال) با عاطفه اجتماعی رابطه منفی و معنی داری تایید گردید. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون گام به گام نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل اعتماد اجتماعی، انتظارات اجتماعی و میزان تحصیلات ۴۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته (عاطفه اجتماعی) را تبیین نموده‌اند. در مدل تحلیل مسیر، متغیر اعتماد اجتماعی با ضریب بتای ۰/۶۴ بیشترین تاثیر مستقیم و سن با ضریب بتای ۰/۳۹- بیشترین تاثیر غیرمستقیم را بر روی متغیر وابسته داشته است. اما اثر کل نشان می‌دهد که اعتماد اجتماعی مهم‌ترین عامل تعیین کننده عاطفه اجتماعی محسوب می‌شود. بنابراین با توجه به نتایج تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که کیفیت شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی جوانان شهر کرمان تاثیر به سزایی دارد.

واژه‌های کلیدی: عاطفه اجتماعی، کیفیت شبکه اجتماعی، انتظارات اجتماعی، احساس عدالت اجتماعی، اعتماد اجتماعی.

مقدمه

عاطفه اجتماعی یک سازه اجتماعی است که طیف وسیعی از عواطف اجتماعی مثبت و منفی نظیر شادی و غم، غرور و شرم، تنفر و عشق را در برمی‌گیرد. عاطفه اجتماعی، فرایندی است که در آن کنشگران یا بازیگران اجتماعی، موقعیت‌های واقعی یا تخیلی اجتماعی را ارزیابی نموده و به آنها واکنش نشان می‌دهند (تام^۱، ۲۰۰۶: ۱۶). در واقع عاطفه اجتماعی، حالات عاطفی است که در جریان روابط اجتماعی و با توجه به شرایط اجتماعی در افراد به گونه‌ای که اجتماع می‌پسندد، بروز و نمایش داده می‌شود. لازاروس مجموعه‌ای از عواطف منفی (ترس، گناه، خشم، اندوه، نفرت، حسادت) و عواطف مثبت (شادی، لذت، غرور، محبت، کمک و امید) را معرفی می‌کند (مانستید^۲، ۲۰۰۷). همه این "عواطف اجتماعی مختلف پیامدهای مختلفی در زندگی اجتماعی دارند، مانند احساس شادی و مفید بودن که پیامدهای مهمی برای رهبری و ساختن سرمایه اجتماعی دارند" (ویلیامز^۳ و دیگران، ۲۰۰۹: ۲۸۴). عاطفه

1-Thamm
2-Manstead
3-Williams

اجتماعی هم در شکل دادن پیوستگی اجتماعی و هم تغییر اجتماعی موثر است" (توماس^۱ و دیگران، ۲۰۰۹: ۳۱۰). بطور نمونه احساس غم، هم می تواند باعث تقویت پیوندهای اجتماعی و هم تغییرات اجتماعی شود (مانستید، ۲۰۰۷).

با نگاهی به نتایج تحقیق چلبی که در سطح کلان انجام داده است، می توان دریافت که سطح شادمانی در جامعه ایران پایین و بیش از نیمی از افراد میزان شادمانی شان کمتر از حد متوسط است (چلبی و موسوی، ۱۳۸۷: ۳۴). در صورتی که عواطف اجتماعی مثبت "همراه با خرسندی، خوش بینی و امید و اعتماد در افراد جامعه (مخصوصا جوانان) است و از این رو می تواند به عنوان یک تسریع کننده، نقش مهمی در فرایند توسعه جامعه داشته باشد، اما عواطف اجتماعی منفی به مسائل اجتماعی و عقب ماندگی کشور منجر می شود" (چلبی و موسوی، ۱۳۸۷: ۳۶).

بطور نمونه احساس غم اجتماعی در جوانان منجر به بروز مشکلاتی مانند افسردگی، افت تحصیلی، فرار مغزها، انحرافات اجتماعی و در سطح کلان به شورش و انقلاب در یک جامعه منجر می شود و به همین نحو، احساس ترس اجتماعی منجر به بروز مشکلاتی نظیر عدم احساس امنیت روانی و اجتماعی، نارضایتی شغلی و کاهش سطح کیفیت زندگی گردد (گایرو^۲، ۲۰۰۶). با توجه به نقش مهمی که عواطف اجتماعی بر سطوح خرد و کلان دارد، میتوان احتمال داد که آسیب های اجتماعی مانند خشونت، درگیری، اعتیاد، خودکشی و عقب ماندگی در زمینه توسعه در جامعه ناشی از عواطف اجتماعی منفی است (تاگنی^۳، ۲۰۰۲).

باورز^۴ (۲۰۰۴) بیان می کند، عواطف اجتماعی قوی مثل محبت و نفرت، غرور و شرم، شادی و غم که همه بخشی از وجود انسان است، در شبکه اجتماعی شکل می گیرد. "منظور از شبکه اجتماعی، مجموعه ای از روابط اجتماعی مشخص پیرامون فرد همراه با ویژگی های درون این روابط است" (کومار^۵ و دیگران، ۲۰۰۸: ۴۴۰). "شبکه اجتماعی منبعی از اشکال متفاوت

1-Thomas
2-Guerrero
3-Tangney
4 - Bowers
5-Kumar

خدمات، ارزش‌ها، هنجارها، و تعهدات و.... محسوب می‌شود که می‌تواند به بروز عواطف اجتماعی متعددی در طی زندگی روزمره منجر شود" (کوک^۱، ۲۰۰۵: ۱۰).

اسمیت^۲ (۲۰۰۹) اینگونه توصیف می‌کند که کیفیت تماس اجتماعی افراد باهم درون شبکه اجتماعی موجب بروز عواطف اجتماعی مختلف در آنها می‌شود. بطور نمونه افرادی که طلاق می‌گیرند و یا افرادی که از گروه دلخواه خود اخراج می‌شوند، به علت بروز مشکلاتی در کیفیت شبکه اجتماعی و از دست دادن روابطی که دوست دارند، معمولاً اندوه را تجربه می‌کنند.

انسان‌ها درون شبکه اجتماعی عجین شده‌اند و جدایی آنها از شبکه اجتماعی امکان‌پذیر نیست. کیفیت شبکه اجتماعی نقش تعیین‌کننده‌ای بر بسیاری از رفتارهای انسان از جمله عاطفه اجتماعی دارد. در واقع، عاطفه اجتماعی بدون حضور افرادی که روزانه با آنها در تعامل هستیم و قوانین، هنجارها و سایر اجزای جدایی‌ناپذیر از شبکه اجتماعی، بوجود نمی‌آید. عواطف اجتماعی مثبت و منفی درون شبکه اجتماعی شکل می‌گیرد و همین عواطف اجتماعی منفی می‌توانند نقش تسهیل‌کننده و تخریب‌کننده بر روابط اجتماعی ایفا کند (کبورن^۳ و دیگران، ۲۰۰۸).

بر این اساس، هدف اصلی این مقاله بررسی رابطه بین کیفیت شبکه اجتماعی و عاطفه اجتماعی جوانان در شهر کرمان است. در این راستا اهداف جزئی تری مدنظر است.

- آگاهی و شناخت از عاطفه اجتماعی جوانان و سنجش آن؛

- تاثیر اعتماد اجتماعی، انتظارات اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی بعنوان ویژگی‌های

کیفیت شبکه اجتماعی و رابطه آن با عاطفه اجتماعی جوانان؛

- تاثیر متغیرهای اجتماعی-فرهنگی (سن، جنس، وضعیت تاهل، تحصیلات و وضعیت

اشتغال) بر روی عاطفه اجتماعی جوانان.

1-cook

2-Smith

3-Coburn

ادبیات تحقیق

عواطف اجتماعی در نظریه های جامعه شناختی به صور گوناگون مورد بحث و بررسی قرار می گیرد. بطور مثال "در نظریه مبادله، در قالب واکنش های روانشناختی به نتایج برخی تعاملات خاص تعریف می شوند" (گوردون، ۱۹۸۶: ۱۳۵). "در نظر آنها عواطف اجتماعی به عنوان یک عکس العمل روانی در پی محرک های اجتماعی برانگیخته می شود. همچنین ساختار اجتماعی از طریق اصول اساسی رفتار انسانی موجب پیدایش عواطف اجتماعی می شود" (ربانی خوراسگانی و کیانپور، ۱۳۸۸: ۳۹).

تأکید نظریه کنش متقابل نمادین بر فعال بودن انسان در تولید عواطفش است که از این لحاظ در برابر رهیافت هایی قرار می گیرد که انسان را در تجربه احساسات منفعل می دانند. همچنین در این نظریه ادعا می شود که انسان ها با توجه به تعریفی که از موقعیت دارند عواطف اجتماعی خود را کنترل و بروز می دهند (شات، ۱۹۷۹). "در نظریه کنش متقابل نمادین عواطفی چون عشق، نفرت، خشم و غصه کنش هایی هستند که هنگام تعریف و تفسیر موقعیت از جانب کنشگران شکل می گیرند" (گوردون، ۱۹۸۶: ۱۴۱).

در تئوری تضاد عامل تعیین کننده و مؤثر بر روی عاطفه اجتماعی، عضویت در گروهها و طبقات اجتماعی رقیب است. "عواطف اجتماعی یکی از منابعی است که می تواند بسیج شود و در برخوردها و تضادها تخلیه شود" (همان: ۱۳۸).

عاطفه اجتماعی در این تحقیق، فرایندی است که در آن کنشگران یا بازیگران اجتماعی، موقعیت های واقعی یا تخیلی اجتماعی را ارزیابی نموده و به آنها واکنش نشان می دهند (تام، ۲۰۰۶: ۱۶). و عواطف اجتماعی مجموعه ای از عواطف منفی (ترس، گناه، خشم، اندوه، نفرت، حسادت) و عواطف مثبت (شادی، لذت، محبت، کمک و امید) است (مانستید، ۲۰۰۷).

امروزه نظریه های عاطفه اجتماعی بر روی روابط بین فردی تمرکز دارند. بر این اساس، در این مقاله جهت بررسی تاثیر شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی از افرادی که در زمینه روابط

اجتماعی نظریه پردازی نموده‌اند، استفاده می‌شود. دورکیم از نظریه پردازان کلاسیک جامعه شناسی است که مباحثی در مورد تاثیر روابط اجتماعی بر پدیده‌های اجتماعی ارائه نموده است. وی مدعی است بین سطوح سلامتی (فیزیکی، روانی، و...) با پیوندهای اجتماعی رابطه وجود دارد. بر این اساس، عاطفه اجتماعی که یکی از جنبه‌های مهم سلامت روان به شمار می‌رود، تحت تاثیر کیفیت شبکه روابط اجتماعی بوجود می‌آید (فیلد^۱، ۱۳۸۶).

زیمیل بحث می‌کند که "عجین شدن در شبکه روابط اجتماعی سرنوشت گریز ناپذیر انسان است. از دید زیمیل، اجتماع همیشه با هماهنگی و کشمکش، ضرب و دفع، عشق و نفرت همراه است. او روابط بشری را سرشار از ایهام می‌داند. به عقیده او، درست همان کسانی که روابط نزدیکی با هم دارند، شاید علاوه بر عواطف مثبت، عواطف منفی نیز نسبت به یکدیگر داشته باشند. برای مثال روابط از عشق و احترام، نفرت و میل به تسلط و نیز نیاز به وابستگی در هم‌بافته‌اند" (کوزر، ۱۳۷۳: ۲۵۶). "کولی نیز در این راستا نقش کیفیت شبکه اجتماعی را به زبان خود اینگونه توصیف می‌کند؛ گروه نخستین بستر رشد عواطف اجتماعی است و انزوا آن را به تباهی می‌کشاند" (همان: ۴۱۴).

امرسون^۲ و کوک^۳ از نظریه پردازان شبکه اجتماعی به این بحث می‌پردازند که "موقعیت‌ها و شکل‌هایی ممکن است در شبکه اجتماعی بوجود بیاید که عواطف اجتماعی در جریان آن بروز می‌یابد. یکی از این موقعیت‌ها زمانی است که کنشگران شرکای حاضرشان را بر جایگزین‌های بالقوه شان انتخاب می‌کنند و در زمینه تعهد مفرط، آنها با شرکایی باقی می‌مانند که بتوانند نتایج کم سودتری از شرکای جایگزین بدهند". مانند زمانی که فردی هم‌اتاقی بهتری می‌تواند داشته باشد، ولی بخاطر تعهدش با همان هم‌اتاقی قدیمی باقی می‌ماند و این باعث احساس ناراحتی در فرد می‌شود، اما احساس گناه نمی‌کند (کوک، ۲۰۰۵: ۸).

نمونه‌ای از تاثیر تعهدات در شبکه اجتماعی بر عواطف اجتماعی به این صورت است "کنشگرانی که تعهدات را توسعه می‌دهند کمتر احتمال دارد که برتری‌های قدرت شان

1 - Field

2- Emerson

3 - Cook

را علیه کم قدرت ها بکار ببرند و از انجام این عمل احساس شرم و گناه دارند و اگر چنین کاری را انجام ندهند احساس غرور می کنند. تعهد در مبادلات، عدم اطمینان را کاهش می دهد. همچنین این تعهدات آنقدر برای افراد در شبکه اجتماعی مهم است که اگر افراد در مبادله متوجه شوند این کنشگر در بازگشت منابع به اندازه کافی عمل نمی کند آنها مبادله را متوقف می کنند و افراد همواره از این می ترسد که از مبادله اجتماعی کنار گذاشته شود" (ترنر^۱، ۲۰۰۳: ۳۱۶).

کوک در مورد عدالت در روابط اجتماعی به این گزاره دست یافت که "افرادی که بازدهی خود را در مبادله عادلانه می بینند احتمالاً دارای عواطف اجتماعی مثبتی هستند و احتمالاً آن را به ویژگیهای شخصی و خصوصیات شریکشان نسبت می دهند. که این فرایند تخصیص دهی نسبت به قدرت فرد فرق می کند چون آنهايي که برتری قدرت دارند احتمالاً بیشتر موفقیتشان را به ویژگی های شخصی شان به جای خصوصیات شرکای مبادله شان اختصاص می دهند و این موجب احساس غرور در فرد می شود" (کوک، ۲۰۰۵: ۹).

لین^۲ یکی از نظریه پردازان شبکه اجتماعی است که بیشتر در مورد سرمایه اجتماعی شبکه به بحث پرداخته است. لین، "بازده و منافع سرمایه اجتماعی را در یک طبقه بندی کلی، در دو دسته کنش ابزاری (قدرت، ثروت، و حیثیت) یا کنش اظهاری (سلامتی روحی، جسمی و رضایت از زندگی) قرار می دهد که فرد بواسطه میزان برخورداریش از سرمایه اجتماعی (دارایی های نمادی و مادی فرد، گستردگی و تنوع ارتباطات اجتماعی فرد و موقعیتش در شبکه اجتماعی) آنها را بدست می آورد" (لین، ۲۰۰۱: ۲۴۶). اعتماد اجتماعی یکی از شاخصه های سرمایه اجتماعی شبکه است که بر عاطفه اجتماعی که جزئی از کنش اظهاری است، تأثیر می گذارد. همچنین از نظر گیدنز^۳ (۱۳۷۷)، عوامل تهدید کننده شادمانی عبارتند از متزلزل شدن ریشه های اعتماد اجتماعی و احساس ناامنی و دگرذیسی صمیمیت.

باربالت^۴ یکی از نظریه پردازان مهم در حوزه جامعه شناسی عاطفه است. وی به بحث در

1 - Turner

2 - Lin

3 Giddens

4 -Barbalet

مورد نابرابری و نحوه شکل‌گیری عواطف اجتماعی در افراد می‌پردازد. او معتقد است که "اگر افراد احساس کنند دستمزد واقعی خود را از طرف اعضای شبکه اجتماعی دریافت نکردند، عواطف اجتماعی منفی از جمله عصبانیت بروز می‌دهند. به عقیده باربالت کیفیت شبکه اجتماعی بر تجارب عاطفه اجتماعی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد" (باربالت، ۱۹۹۲: ۲۵). باربالت مدعی است "احساسات پیوند بین ساختار شبکه اجتماعی و بازیگر اجتماعی است. ایده اصلی او این است که افراد در تعامل با دیگران خودشان را مقایسه می‌کنند و اگر متوجه شوند دیگران منابع و قدرت را در نقض هنجارها و عدالت بدست آوردند، عواطف اجتماعی منفی، خشم را چه آگاهانه و چه غیر آگاهانه تجربه می‌کنند. و یا دچار احساس ترس از عدم قدرت برای دنبال کردن علایق‌شان می‌شوند" (باربالت، ۱۹۹۲: ۲۶).

افراد در زندگی خود به دنبال رفع نیازهای خود هستند و این نیازها تاثیر مهمی بر رفتارهای انسانها می‌گذارد. از جمله این نیازها، نیاز به اعتماد است. ترنر معتقد است که "هنگامی که اعتماد در روابط اجتماعی تحقق یابد، افراد عاطفه اجتماعی مثبتی دریافت می‌کنند" (ترنر، ۲۰۰۶: ۲۸۱-۲۸۲). همچنین ترنر بحث می‌کند که "هنگامیکه انتظارات ایجاد شده برآورده شوند، یا برآورده نشوند، عاطفه اجتماعی برانگیخته می‌شود. بعنوان یک قانون کلی هنگامیکه انتظارات افراد برآورده نشود، آنها عواطف منفی و یا ترکیبی از خشم، ترس و اندوه را تجربه می‌کنند. در مقابل هنگامیکه انتظارات افراد محقق شود آنها گونه‌ای از عواطف مثبت را تجربه می‌کنند و اگر فراتر از انتظاراتشان باشد، به گونه‌ای دیگر از شادکامی می‌رسند" (ترنر، ۲۰۰۳: ۴۴۸).

ترسی^۱ (۱۹۹۴) در مورد نقش شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی اینگونه شرح می‌دهد که زمانی که شبکه اجتماعی فرد محدود به افراد خانواده شود و خانواده رفتار فرد را نپسندد و مورد تأیید قرار ندهد، بیمار منبع دیگری برای حمایت ندارد و در نتیجه فشار و عواطف منفی زیادی را تجربه خواهد کرد. چلبی نیز در کتاب "جامعه‌شناسی نظم" بیان می‌کند که در سطح جمعی مثل شبکه روابط اجتماعی، هر چقدر میزان برآوردن انتظارات متقابل اجتماعی و روابط

امدادرسانی داوطلبانه در ابعاد مختلف معرفتی (راهنمایی، مشاوره و آموزش)، مادی (کمک اقتصادی)، عاطفی (همدردی) و منزلتی (اعاده کرامت انسانی) بیشتر باشد، به همان نسبت یأس اجتماعی و عواطف اجتماعی منفی در جامعه کاهش می پذیرد (چلبی، ۱۳۷۵).

یافته‌های تحقیق چلبی و موسوی (۱۳۸۷) در تحقیقی که با عنوان "بررسی جامعه‌شناختی عوامل موثر بر شادمانی در سطوح خرد و کلان" با استفاده از روش پیمایش انجام داده‌است نشان می‌دهد که روابط اجتماعی توأم با اعتماد اثر تعیین کننده بر شادمانی دارند و در این میان خانواده به عنوان عمده‌ترین تأمین کننده شادمانی افراد محسوب می‌شود. تحقیق شارع-پور (۱۳۸۶) تحت عنوان "نقش شبکه‌های اجتماعی در بازتولید نابرابری آموزشی" با استفاده از روش تحلیل شبکه‌ای به این نتیجه دست یافت که "از دیدگاه تحلیل شبکه‌ای، برخورداری از رابطه حمایتی یا عاملان نهادی شرط لازم برای عاطفه اجتماعی مثبت است. توکلی (۱۳۸۴) در مقاله "شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی" به این بحث می‌پردازد که علاقه مندی ما به افرادی است که مشابه ما هستند. این افراد در ما عواطف خوبی بوجود می‌آورند چون ویژگی‌ها و رفتارهای ما را به نوعی تأیید می‌کنند.

انجم شعاع (۱۳۹۰) در تحقیق خود در مورد "تأثیر باور به دنیای عادلانه بر بهزیستی روانی" در میان ۴۵۰ نفر از کارمندان سازمانهای شهر کرمان با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای به این نتیجه دست یافت که باور به دنیای عادلانه برای خود با شاخص‌های بهزیستی روانی و ذهنی نظیر عاطفه مثبت مرتبط است. نتایج تحقیق هزارجریبی و آستین‌فشان (۱۳۸۸) در مورد "بررسی عوامل موثر بر نشاط اجتماعی" با حجم نمونه ۲۰۰۰ نفر شامل افراد ۶۵-۱۵ سال ساکن در استان تهران، حاکی از این است که بین متغیرهای احساس نشاط اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد.

اسپل و آرنولد^۱ در مطالعه‌ای که در مورد "تحلیل چند سطحی از ساختار و جو عادلانه سازمانی و سلامت ذهنی کارمندان" که بر روی ۴۸۳ کارمند انجام دادند جهت سنجش اینکه چگونه ارزیابی‌های عادلانه و جو عادلانه سازمانی با سلامت ذهنی کارمندان مربوط می‌شود.

آنها دریافتند که اثرات متقابل از جو عادلانه توزیعی و رویه‌ای با عواطف اجتماعی افراد اعم از عصبانیت و غم وجود دارد (اسپل و آرنولد، ۲۰۰۷: ۷۲۴).

توماس^۱ (۲۰۱۱) در مطالعه‌ای متفاوت در زمینه "تاثیر همالان در توسعه عاطفی و اجتماعی نوجوانان و کودکان" با استفاده از تحلیل شبکه اجتماعی، تاثیر انتظارات همالان و دوستان را بر عواطف اجتماعی مختلف تعیین می‌کند.

نتایج تحقیق سارا^۲ (۲۰۱۱) در مورد "ایفای نقش سرپرستان خط اول: نقش وجدان در تعیین خستگی زیردستان" نشان می‌دهد، زمانی که انتظارات کارایی ریس در سطح بالایی باشد، کارمندان منابع‌شان (وقت و انرژی) به سمت کارایی بیشتر برای گسترش عواطف اجتماعی مثبت و احساس خوشبختی هدایت می‌کنند.

وست^۳ (۲۰۱۰) نیز در مطالعه‌اش در مورد "تیم انسانی، انگیزه‌های اساسی و نوآوری" به عواطفی که در روابط یک تیم رخ می‌دهد، توجه نشان داد و در این تحقیق عنوان می‌کند که پذیرش فرد در گروه باعث ایجاد عواطف مثبت از جمله احساس شادی در فرد و عدم پذیرش فرد در گروه موجبات عواطف منفی از جمله ناراحتی وی را فراهم می‌سازد. عدم اعتماد در تیم موجب حس نگرانی متقابل و در میان اعضای تیم می‌شود و تهدید به محرومیت اجتماعی در تیم موجب عواطف اجتماعی منفی می‌شود. بطور کلی تماس اجتماعی افراد باهم درون شبکه اجتماعی موجب عواطف اجتماعی مثبت و منفی در آنها می‌شود.

آندرسون و همکارش^۴ (۲۰۱۰) در مورد "معامله و اعتماد" با روش آزمایشی بر روی ۱۶ جوان تحقیق کردند. نتایج این تحقیق حاکی از آن است زمانیکه افراد، اعتماد اجتماعی خویش را از دست می‌دهند و عواطف اجتماعی منفی تجربه می‌کنند.

اینگل و همکارانش^۵ (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای که در مورد "مکانیزم عصبی عادی جهت ارزیابی قابلیت اعتماد بودن ظاهر و اظهارات عاطفی بصورت انطباق رفتاری آشکار شده"

1 - Thomas

2 - Sara

3 - West

4 - Anderson et al

5 - Engle et al

انجام دادند، رابطه مثبتی بین ارزیابی افراد از نظر قابلیت اعتماد نمودن به سایرین با اظهارات عاطفی نظیر عصبانیت و شادی کشف کردند. در واقع آنها بیان کردند که افراد بطور معمولی یکدیگر را در روابط اجتماعی ارزیابی می کنند و این قضاوت از قابلیت اعتماد بودن که بر اساس ارزیابی های جاذبه ای از ظواهر انجام می شود بر روی درک اظهارات عاطفی افراد از جمله عصبانیت و شادی اثر می گذارد.

ایوا^۱ (۲۰۱۱) در تحقیقش در مورد "عواطف منفی و نقش های جنسیتی" کارکرد انتظارات نقش جنسیتی بر روی اظهارات عاطفی مردان و زنان مختلف سفیدپوست و سیاه پوست نشان می دهد. مورفی و آتاناسو^۲ (۱۹۹۹) در تحقیق خود در مورد "تاثیر بیکاری بر سلامتی ذهنی" بر روی جوانان نشان دادند که از منابع و عوامل اقتصادی شادی می توان به کار، درآمد، ثروت و رفاه اجتماعی اشاره داشت. دالن و همکارانش^۳ (۲۰۰۷) در تحقیقی در مورد "واقعا چه چیزی ما را شاد می سازد؟ مروری بر ادبیات اقتصادی در مورد عوامل مربوط به خوشبختی" به این جمع بندی رسیدند که بیکاری، جدایی از همسر و نداشتن ارتباط اجتماعی در تحقیقات مختلف عوامل مشترکی هستند که با شادکامی رابطه منفی قوی دارند. آرگایل^۴ (۱۹۹۶) نیز با تحقیقاتی که در زمینه "روانشناسی اجتماعی فراغت" تحصیلات را به عنوان یکی از عوامل فرهنگی موثر بر شادی شناسایی نمود.

در این تحقیق، بررسی تاثیر کیفیت شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی بر اساس دیدگاه نظری گیدنز، ترنر، لین، کوک، باربالت و مطالعات تجربی صورت گرفته است. در مجموع مباحث نظری و پژوهش های تجربی، شبکه اجتماعی را منبعی از فشارها، هنجارها، ارزش ها و مقایسه ها و تعهدات و... بر می شمردند که همواره افراد با آنها در شبکه اجتماعی سر و کار دارند. علاوه بر میزان و تنوع روابط ما با اعضای شبکه اجتماعی، ویژگی های درون شبکه اجتماعی نقش تعیین کننده تری در جهت تبیین عواطف اجتماعی افراد ایفا می کنند. انتظارات اجتماعی، اعتماد اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی از جمله مشخصه های کیفیت شبکه

1-Eva

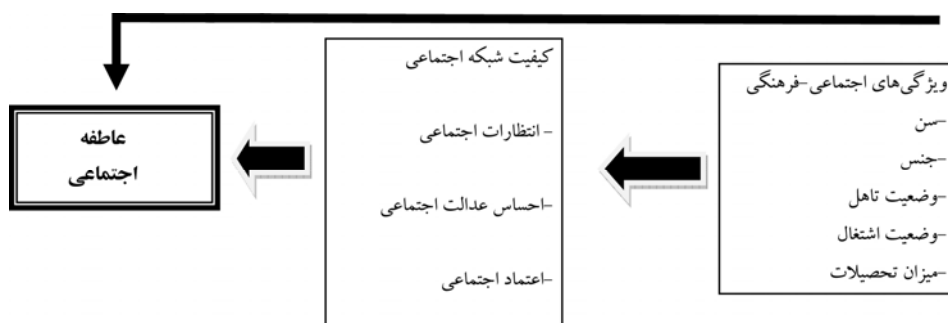
2- Murphy et al

3- Dolan et al

4- Argyle

اجتماعی هستند که عواطف اجتماعی مثبت و منفی نظیر شادی، احساس مفید بودن، خشم، شرم، حسادت، تکبر و تنفر را بوجود می-آورند. در واقع بعنوان قانون کلی، هنگامی که انتظارات متقابل اجتماعی برآورده نشوند، عواطف اجتماعی منفی و ترکیبی از خشم، اندوه و... برانگیخته می شود. همچنین اگر فرد احساس کند رابطه او با یکی از اعضای شبکه اجتماعی یک طرفه و نابرابر است، نتایج و عواطف اجتماعی منفی را به دنبال دارد. تعهدات در روابط اجتماعی حرف اول را می زند و زمانی که مبادله ای براساس تعهد و اعتماد اجتماعی شکل می گیرد، عدم اطمینان کاهش می یابد و موقعیت های مختلفی در طی مبادله اجتماعی شکل می گیرد که اگر دو طرف به تعهدات متقابل پایبند باشند، عواطف اجتماعی مثبت و در غیر اینصورت عواطف اجتماعی منفی را تجربه می کنند.

در این تحقیق، جهت بررسی تاثیر ویژگی های اجتماعی-فرهنگی بر عاطفه اجتماعی از مطالعات تجربی ایوا، دالن، آرگایل و مورفی و آتاناسو و نظریه اریکسون استفاده شده است. در مجموع با استفاده از مباحث نظری و تجربی می توان گفت، بروز عواطف اجتماعی بین دختران و پسران ناشی از انتظارات نقش جنسیتی، متفاوت است و افراد متاهل و شاغل، عواطف اجتماعی مثبت بیشتری تجربه می کنند. همچنین افراد معمولاً از آنهاییکه سرمایه فرهنگی یا تحصیلات بیشتری از خود دارند، متنفرند، در حالیکه نسبت به کسانی که تحصیلات کمتری نسبت به خود دارند، مغرور هستند. اریکسون^۱ (۱۹۶۸) در زمینه رابطه سن با عاطفه اجتماعی معتقد است، افراد در سنین مختلف مراحل بحرانی مختلفی تجربه می کنند و در هر دوره سنی ویژگی خاصی حاکم است. بحران مهم دوره جوانی بحران "در خود فرو ریختن" و دوری جستن از روابط بین فردی و اجتماعی است، که فرد سالم به نزدیکی، صمیمیت و فعالیت اجتماعی منتهی می شود. اگر تعارض میان نزدیکی و انزوا در این دوران حل شود، عواطف اجتماعی مثبت در فرد ایجاد می گردد. بنابراین، نتایج مطالعات تجربی و مباحث نظری گویای آن است که ویژگی های اجتماعی-فرهنگی (سن، جنس، وضعیت تاهل، میزان تحصیلات، وضعیت اشتغال) در شکل گیری عاطفه اجتماعی نقش مهمی ایفا می کند.

مدل مفهومی و تجربی تحقیق

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- بین انتظارات اجتماعی و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین احساس عدالت اجتماعی و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین اعتماد اجتماعی و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- بین سن و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۵- بین جنس و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۶- بین وضعیت تاهل و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۷- بین وضعیت اشتغال و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۸- بین میزان تحصیلات و عاطفه اجتماعی در جوانان رابطه معنی داری وجود دارد.

روش تحقیق

در این پژوهش برای جمع آوری اطلاعات از روش پیمایش و تجزیه و تحلیل داده‌ها از بسته آماری برای علوم اجتماعی^۱ استفاده می‌شود. جامعه آماری مورد مطالعه در این تحقیق جوانان ساکن شهر کرمان است که کل جامعه آماری ۲۰۷۴۶ نفر می‌باشد. با استفاده از فرمول

1-statistical package for social science

کوکران با ضریب اطمینان ۹۵ درصد تعداد ۳۸۰ نفر بعنوان حجم نمونه (افراد) تعیین شد، اما به منظور جلوگیری از افت و قدرت تعمیم دهی بالا حجم نمونه ۴۰۰ نفر انتخاب شده است. برای تعیین این ۴۰۰ نفر از جوانان شهر کرمان، از روش نمونه گیری تصادفی طبقه بندی و تصادفی سیستماتیک استفاده می شود. به اینصورت که از چهار منطقه شهر کرمان، تعداد مشخصی بلوک بوسیله فرمول کوکران بصورت تصادفی انتخاب و سپس با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی سیستماتیک از هر بلوک، منازل با فاصله نمونه گیری مشخص (۲۰ تا بی) انتخاب شدند. در این تحقیق برای گردآوری داده ها از ابزار پرسشنامه به شکل حضوری استفاده می شود. در پژوهش حاضر از اعتبار صوری و نظر کارشناسان و صاحب نظران استفاده شده و برای سنجش پایایی ابزار سنجش (پرسشنامه)، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردیده است. پرسشنامه این تحقیق بصورت کتبی ساختاریافته با سوالات بسته است که از دو قسمت تشکیل یافته است. در بخش اول متغیر وابسته (عاطفه اجتماعی) توسط پرسشنامه پژوهشگر ساخته (۳۶ سوالی) و طیف پنج گزینه ای لیکرت در سطح فاصله ای مورد پرسش قرار گرفته است. در مجموع، ضریب آلفای کرونباخ متغیر وابسته (عاطفه اجتماعی) ۰/۸۷ است که نشانگر پایایی بالای این متغیر است. ضرایب آلفای کرونباخ حاصل از آزمون ابعاد آن شامل جهت، استمرار، اظهار و میزان عاطفه اجتماعی از حداقل ۰/۵۷ مربوط به طیف اظهار عاطفه اجتماعی تا ۰/۷۷ مربوط به طیف جهت عاطفه اجتماعی و ضرایب آلفای کرونباخ حاصل از معرف های آن شامل (شادی، مفید بودن، ترس، شرم، غم، خشم، تنفر، حسادت، تکبر) نیز از حداقل ۰/۴۲ مربوط به طیف احساس مفید بودن و حسادت تا ۰/۷۳ مربوط به طیف خشم در نوسان است.

در بخش دوم متغیرهای مستقل انتظارات اجتماعی، احساس عدالت اجتماعی، اعتماد اجتماعی توسط طیف پنج گزینه ای لیکرت مورد پرسش قرار می گیرد. گویه ها از مطالعات انجام شده در کشورهای دیگر و همچنین مطالعاتی که در داخل کشور انجام شده، اقتباس شده اند و پس از تغییرات و سازگار نمودن آنها با وضعیت ایران، گویه های مناسب انتخاب شدند. آلفای کرونباخ برای انتظارات اجتماعی با تعداد ۹ گویه در سه بعد ۱-مادی، ۲-عاطفی -

ارتباطی ۳-منزلتی برابر ۰/۹، اعتماد اجتماعی با تعداد ۸ گویه در بعد اعتماد غیر رسمی با سه معرف ۱-صداقت، ۲-تعهد و ۳-پذیرش برابر با ۰/۸۷ درصد و برای احساس عدالت اجتماعی با تعداد ۶ گویه برابر با ۰/۸۴ درصد می باشد. در مجموع ضرایب آلفای کرونباخ نشان می دهد که طیف های مورد استفاده برای متغیرهای مستقل مذکور از پایایی بالایی برخوردارند.

یافته های تحقیق

داده های تحقیق حاصل استخراج پرسشنامه هایی است که توسط ۴۰۰ نفر جوان در شهر کرمان تکمیل گردیده و اساس تجزیه و تحلیل یافته های پژوهش حاضر قرار گرفته است. تجزیه و تحلیل داده ها به وسیله شاخص های آمار توصیفی، مقایسه میانگین، تحلیل واریانس، رگرسیون چند متغیره و تحلیل مسیر صورت گرفت. نتایج بررسی های توصیفی نشان می دهد که در بین پاسخگویان ۵۳/۸ درصد دختر و ۷۵ درصد پاسخگویان دختر دارای میزان بالای عاطفه اجتماعی مثبت بودند. این در حالی است که ۲۵ درصد از پاسخگویان پسر از میزان بالای عاطفه اجتماعی مثبت برخوردار بودند. همچنین ۶۲/۸ درصد از پاسخگویان، مجرد و ۶۲/۵ درصد از مجردین دارای میزان بالای عاطفه اجتماعی مثبت می باشند. میانگین سنی پاسخگویان ۲۶ سال است. بیشترین فراوانی و کمترین فراوانی از نظر سن متعلق به ۲۰/۵ درصد در سن ۲۰ سالگی و ۱/۵ درصد در سن ۳۳ سالگی است.

توزیع پاسخگویان در بین مقاطع تحصیلی نشان داد که ۴۲/۵ درصد از آنها در مقطع لیسانس قرار داشتند و ۸۵ درصد از افرادی که در مقطع لیسانس بودند از میزان بالای عاطفه اجتماعی مثبت نیز برخوردار بودند. این درصد برای سایر مقاطع تحصیلی (دیپلم، فوق دیپلم، فوق لیسانس به بالاتر) زیر ۱۰ است. از نظر وضعیت اشتغال، بیشترین فراوانی و کمترین فراوانی از نظر وضعیت اشتغال متعلق به ۳۱/۲ درصد بیکار و ۱۱/۲ درصد شاغل رسمی است. مقایسه گروه های مورد مطالعه از نظر وضعیت اشتغال نشان می دهد که ۵۰ درصد از گروه محصلین دارای میزان بالای عاطفه اجتماعی مثبت بودند و گروه مشاغل رسمی میزان پایین عاطفه اجتماعی مثبت را اعلام کردند.

بررسی نگرش پاسخگویان نسبت به گویه‌های متغیر انتظارات اجتماعی نشان می‌دهد که ۶۱/۵ درصد از جوانان میزان متوسطی و ۲۴/۵ درصد میزان بالایی از برآوردن متقابل انتظارات اجتماعی را ابراز نمودند. بررسی نگرش پاسخگویان نسبت به متغیر احساس عدالت اجتماعی نشان می‌دهد که ۵۳/۲ درصد از جوانان احساس عدالت اجتماعی پایینی دارند و ۴۶/۵ درصد از نظر احساس عدالت اجتماعی در سطح متوسط قرار دارند. توزیع فراوانی متغیر اعتماد اجتماعی نشان می‌دهد که ۶۷/۵ درصد از جوانان از نظر اعتماد اجتماعی در سطح متوسط و ۲۱ درصد از نظر اعتماد اجتماعی در سطح بالا قرار داشتند. یافته‌های توصیفی متغیر وابسته گویای آن است که عاطفه اجتماعی ۲۲ درصد از پاسخگویان در حد کم، ۶۸ درصد در حد متوسط و ۱۰ درصد در حد بالاست. در مجموع، پاسخگویان از میزان متوسطی از عاطفه اجتماعی مثبت برخوردارند.

آزمون فرضیات

آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از سه تکنیک آماری آزمون مقایسه میانگین، تحلیل واریانس و ضریب همبستگی پیرسون انجام شد. جدول شماره ۱ آزمون مقایسه میانگین عاطفه اجتماعی بر حسب جنس و وضعیت تاهل افراد نمونه را نشان می‌دهد. با توجه به آمارهای موجود در این جدول، میانگین نمره عاطفه اجتماعی دختران با ۱۷/۱ بالاتر از میانگین نمره پسران ۱۲/۱ می‌باشد. این تفاوت مشاهده شده در بین این میانگین‌ها بر اساس آزمون T و حداقل در سطح ۹۵ درصد معنی‌دار است. به عبارتی دختران، عاطفه اجتماعی مثبت بیشتری نسبت به پسران تجربه نموده‌اند. اما میانگین نمره عاطفه اجتماعی افراد متاهل با میانگین نمره افراد بر اساس آزمون T و حداقل در سطح ۹۵ درصد معنی‌دار نیست.

جدول شماره ۱: آزمون رابطه میان متغیرهای جنسیت و وضعیت تاهل با عاطفه

اجتماعی

متغیر مستقل	تعداد	میانگین	آمقدار	تفاوت میانگین ها	سطح معنی داری
جنسیت	زن	۲۵۱	۱/۱۵	۱/۵۱	۰/۰۰۱
	مرد	۱۴۹	۱/۱۳		
وضعیت تاهل	مجرد	۲۱۵	۱۷/۱	۵/۰۹	۰/۰۶۳
	متاهل	۱۸۵	۱۲/۱		

جدول شماره ۲ آزمون تفاوت میانگین عاطفه اجتماعی بر حسب میزان تحصیلات نشان می‌دهد، میانگین نمره عاطفه اجتماعی افرادی که فوق دیپلم و لیسانس دارند، برابر ۱/۱۸ است که بالاتر از میانگین نمره عاطفه اجتماعی افرادی است که پایین تر از فوق دیپلم و بالاتر از لیسانس دارند. همچنین تفاوت میانگین عاطفه اجتماعی بر حسب وضعیت اشتغال نشان می‌دهد، میانگین نمره عاطفه اجتماعی افراد از نظر وضعیت اشتغال با هم متفاوت است. این تفاوت مشاهده شده در بین این میانگین‌ها بر اساس آزمون F در تحلیل پراکنش برابر ۴/۲۲ و حداقل در سطح ۹۵ درصد معنی دار است.

جدول شماره ۲: نتایج آزمون تحلیل واریانس متغیرهای اجتماعی-فرهنگی و عاطفه

اجتماعی

سطح معنی داری	میزان آزمون	میانگین	تعداد	متغیرهای اجتماعی-فرهنگی	میزان تحصیلات
۰/۰۰۰	۱۰/۴۴	۱/۰۴	۱۷	کمتر از دیپلم	
		۱/۱۱	۱۲۴	دیپلم	
		۱/۱۸	۷۳	فوق دیپلم	
		۱/۱۸	۱۷۰	لیسانس	
		۱/۰۱	۱۶	فوق لیسانس	

۰/۰۰۲	۴/۲۲	۱/۱۶	۱۲۵	بیکار	وضعیت اشتغال
		۱/۱۷	۱۱۸	محصل	
		۱/۱۳	۴۹	آزاد	
		۱/۱۵	۴۵	رسمی	
		۱/۰۸	۶۳	قراردادی	

جدول شماره ۳، نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای کیفیت شبکه اجتماعی و سن را با عاطفه اجتماعی منعکس می‌سازد. نتایج حاصل از آزمون نشان می‌دهد بین اعتماد اجتماعی، انتظارات اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی با عاطفه اجتماعی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. عبارت دیگر با افزایش اعتماد اجتماعی، برآوردن متقابل انتظارات اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی، عاطفه اجتماعی مثبت نیز افزایش می‌یابد. اما بین سنین مختلف در گروه سنی جوانان (۳۵-۱۹ سال) و عاطفه اجتماعی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد. به اینصورت که با افزایش سن در گروه سنی جوانان، عاطفه اجتماعی مثبت کاهش می‌یابد.

جدول شماره ۳: نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای مستقل و عاطفه اجتماعی

آزمون همبستگی پیرسون		متغیر مستقل
سطح معنی‌داری	میزان همبستگی	
۰/۰۰۰	۰/۶۴	اعتماد اجتماعی
۰/۰۰۰	۰/۶	انتظارات اجتماعی
۰/۰۰۰	۰/۵۹	احساس عدالت اجتماعی
۰/۰۰۰	-۰/۳۴	سن

نتایج جدول ۴ گویای آن است که بین اغلب متغیرهای مستقل با ابعاد عاطفه اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد. به طوری که بین متغیرهای کیفیت شبکه اجتماعی از جمله برآوردن متقابل انتظارات اجتماعی، احساس عدالت اجتماعی و اعتماد اجتماعی با همه ابعاد عاطفه اجتماعی غیر از بعد تکبر رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. اما بین سن با همه ابعاد عاطفه اجتماعی غیر از بعد اظهار عاطفه اجتماعی، حسادت و تکبر اجتماعی رابطه منفی و معنی‌داری وجود

دارد.

جدول شماره ۴ - نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای مستقل با ابعاد عاطفه

اجتماعی

متغیرهای مستقل	ایبعاد متغیر وابسته		متغیرهای مستقل	ایبعاد متغیر وابسته	
	r	sig		r	sig
سن					
انتقارات اجتماعی					
احساس عدالت اجتماعی					
اعتقاد اجتماعی					
عاطفه اجتماعی					
عاطفه جهت					
عاطفه استمرار					
عاطفه اظهار					
عاطفه میزان					
عاطفه شادی					
عاطفه مفید بودن					
عاطفه ترس					
عاطفه شرم					
عاطفه غم					
عاطفه خشم					
عاطفه تنفر					
عاطفه حسادت					
عاطفه زکبر					

آزمون مدل تحلیل مسیر

در مقاله حاضر از آماره رگرسیون چند متغیره به شیوه گام به گام^۱ استفاده شده است. در این روش متغیرهای مختلف به ترتیب میزان اهمیت در تبیین متغیر وابسته وارد معادله می‌شوند. و متغیرهایی که تاثیری در توضیح متغیر وابسته نداشته باشند، خارج از معادله قرار می‌گیرند. قابل ذکر است برای استفاده از این روش متغیرهای اسمی به بصورت ساختگی وارد تحلیل شده‌اند.

جدول شماره ۵ مربوط به تحلیل چند متغیره متغیرهای مستقل جهت پیش‌بینی متغیر وابسته عاطفه اجتماعی است. در اینجا کل متغیرهای مستقل زمینه‌ای و مستقل واسطه‌ای به شیوه گام به گام وارد معادله شدند و ۷ متغیر اعتماد اجتماعی، انتظارات اجتماعی، احساس عدالت اجتماعی، سن، جنس، تحصیلات، وضعیت اشتغال به ترتیب میزان اهمیت در تبیین متغیر وابسته وارد معادله شده‌اند. همانطور که در جدول شماره ۵ ملاحظه می‌شود، آزمون T نشان می‌دهد که ضریب بتا برای سه متغیر حداقل در سطح ۹۵ درصد اطمینان از لحاظ آماری معنادار است. اولین متغیری که در معادله رگرسیونی وارد شده است، اعتماد اجتماعی است. نتایج حاصله نشان می‌دهد که بین این متغیر و عاطفه اجتماعی همبستگی بالایی وجود دارد، به طوری که مقدار T برای این متغیر برابر (T=۱۶/۴۹) و ضریب معنی داری (Sig.T= ۰/۰۰۰) است. به این معنا که هر چقدر اعتماد اجتماعی بیشتر شود، عاطفه اجتماعی مثبت به مراتب افزایش می‌یابد. در مرحله دوم متغیر انتظارات اجتماعی وارد معادله شده، نتایج جدول نشان می‌دهد که مقدار T برای این متغیر برابر (۲/۵) و ضریب معنی داری (Sig.T= ۰/۰۱) می‌باشد. در مرحله سوم متغیر تحصیلات وارد معادله رگرسیونی شده است که مقدار T برای این متغیر برابر (۴/۶۱) و ضریب معنی داری (Sig.T= ۰/۰۰۰) است. نتایج حاصله نشان می‌دهد که بین این متغیر و عاطفه اجتماعی همبستگی بالایی وجود دارد، به این معنا که هر چه میزان تحصیلات افراد افزایش یابد به مراتب عاطفه اجتماعی مثبت افزایش می‌یابد. هر سه متغیر در مجموع توانسته‌اند ۴۵ درصد از واریانس متغیر وابسته (عاطفه اجتماعی) را تبیین کنند ($R^2=0/45$).

جدول شماره ۵- محاسبه رگرسیون چند متغیره با روش گام به گام برای بررسی تاثیر همزمان متغیرهای مستقل بر عاطفه اجتماعی

متغیر مستقل	ضریب تعیین شده R^2	ضریب استاندارد		خطای استاندارد	میزان تی	سطح معناداری
		Beta	B			
۱ اعتماد اجتماعی	۰/۴۱	۰/۶۴	۱/۲۲	۰/۰۷۴	۱۶/۴۹	۰/۰۰
۲ انتظارات اجتماعی	۰/۴۲	۰/۱۹	۰/۲۹	۰/۱۱۵	۲/۵	۰/۰۱
۳ میزان تحصیلات	۰/۴۵	۰/۱۷	۵/۲۷	۱/۱۴	۴/۶۱	۰/۰۰

نتایج آزمون تحلیل رگرسیون، سن و جنس را از بین سایر متغیرهای اجتماعی- فرهنگی بعنوان عوامل تعیین کننده بر متغیرهای واسطه‌ای اعتماد اجتماعی و انتظارات اجتماعی معرفی نمود و متغیرهای وضعیت اشتغال، میزان تحصیلات و وضعیت تاهل از مدل تحقیق حذف شدند.

جدول شماره ۶- محاسبه رگرسیون چند متغیره با روش گام به گام برای بررسی تاثیر متغیرهای اجتماعی- فرهنگی بر اعتماد اجتماعی و انتظارات اجتماعی

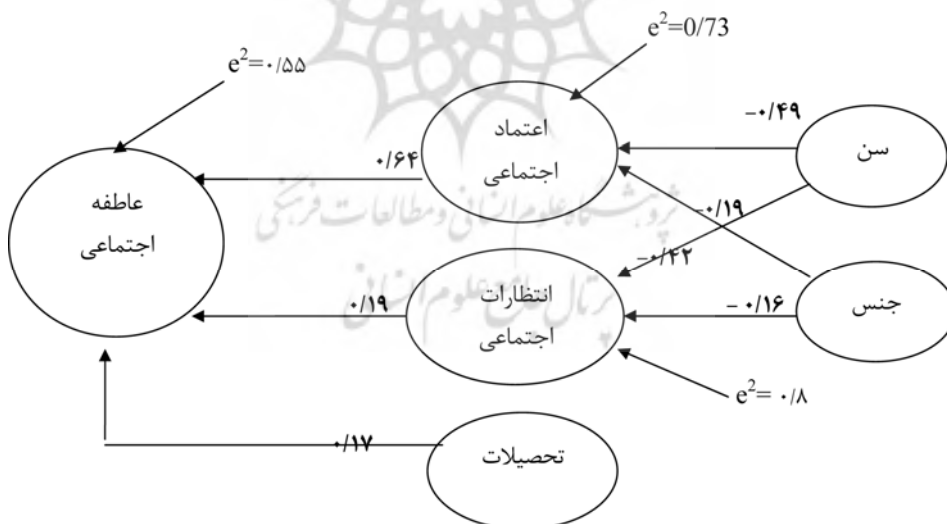
متغیر واسطه‌ای	متغیر اجتماعی- فرهنگی	R^2	B	Beta	خطای استاندارد	میزان تی	سطح معناداری
اعتماد اجتماعی	سن	۰/۲۴	-۰/۷۹	-۰/۴۹	۰/۰۷۲	-۱۱/۰۷	۰/۰۰
	جنس	۰/۲۷	-۲/۹۶	-۰/۱۹	۰/۶۷	-۴/۳۷	۰/۰۰
انتظارات اجتماعی	سن	۰/۱۸	-۰/۸۶	-۰/۴۲	۰/۰۹۳	-۹/۲۴	۰/۰۰
	جنس	۰/۲۰	-۳/۰۹	-۰/۱۶	۰/۸۷	-۳/۵۳	۰/۰۰

مدل تجربی پژوهش یک مدل علی از نوع تحلیل مسیر است. نکته حائز اهمیت در مدل‌های تحلیلی مسیر آن است که با استفاده از این مدل‌ها می‌توان به حجم عظیمی از اطلاعات که می‌تواند روابط علی ارزشمندی بین کند، دست یافت. برای رسم مدل مسیر از ضرایب بتای متغیرهایی استفاده شده است، که مقدار T آنها در سطح معنی داری قرار دارد. ضریب بتا در این مدل نماینده شدت رابطه بین دو متغیر با ثابت نگه‌داشتن اثر متغیرهای دیگر موجود در مدل است. در ضمن فلش‌های اضافی که از بیرون به متغیرها هدایت شده‌اند، مقداری از واریانس

توضیح داده نشده برای هر متغیر برمی گردد، که کنترل آنها از توان ما خارج بوده است. با توجه به مدل مسیر می توان گفت در میان شاخص ها یگنجانده شده در مدل، بیشترین تاثیر مستقیم بر عاطفه اجتماعی توسط متغیر اصلی اعتماد اجتماعی مشخص شده است. وزن بتا برای این متغیر در مرحله ورود مستقیم برابر (Beta= ۰/۶۴) بوده است که بیشترین درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می کند. از متغیرهایی که بصورت غیر مستقیم بیشترین تاثیر بر عاطفه اجتماعی داشته اند، به ترتیب سن (Beta=- ۰/۳۹) و جنس (Beta=- ۰/۱۵) است.

جدول ۷- ضریب مسیر متغیرهای مدل

نام متغیر	سن	جنس	تحصیلات	انتظارات اجتماعی	اعتماد اجتماعی
تاثیر مستقیم	-----	-----	۰/۱۷	۰/۱۹	۰/۶۴
تاثیر غیر مستقیم	-۰/۳۹	-۰/۱۵	-----	-----	-----
تاثیر کل	-۰/۳۹	-۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۱۹	۰/۶۴

خلاصه و نتیجه گیری

نتایج حاصل از آزمون رابطه متغیرهای اجتماعی-فرهنگی با عاطفه اجتماعی حاکی از آن است که بین جنس و عاطفه اجتماعی رابطه وجود دارد و دختران، عاطفه اجتماعی مثبت بیشتری نسبت به پسران تجربه می کنند. نتایج حاصل از آزمون این فرضیه همسو با نتیجه تحقیق ایوا است. زیرا ایوا نیز بیان می کند که مردان و زنان مختلف سیاه پوست و سفیدپوست اظهارات عاطفی مختلفی نشان می دهند و این ناشی از انتظارات نقش جنسیتی متفاوتی است که وجود دارد. بعبارتی اگر زنان عواطف اجتماعی مثبت بیشتری از جمله شادی، احساس مفیدبودن و... نشان می دهند، به این جهت است که در جامعه از زنان انتظارات متفاوتی نسبت به مردان وجود دارد. نتایج آزمون فرضیات نشان می دهد که بین سن و عاطفه اجتماعی رابطه منفی وجود دارد. به عبارت دیگر، با افزایش سن در گروه سنی جوانان (۳۵-۱۹سال)، عاطفه اجتماعی مثبت کاهش می یابد. نتیجه آزمون همبستگی پیرسون همسو با بحث های نظری اریکسون است. اریکسون بیان می کند که افراد در سنین مختلف مراحل بحرانی مختلفی را تجربه می کنند و در هر دوره سنی ویژگی خاصی حاکم است. در اینجا نشان داده می شود که عاطفه اجتماعی در دسته جوانان نسبت به سایر گروه های سنی متفاوت است.

در پژوهش حاضر بین وضعیت تأهل و عاطفه اجتماعی رابطه وجود ندارد. در توضیح نتیجه آزمون این فرضیه باید گفت، افراد مجرد و متأهل، هر دو به علت بروز مشکلاتی در روابط اجتماعی ممکن است عاطفه اجتماعی منفی تجربه کنند. هر چند دالان در تحقیق خود به این نتیجه دست یافت که بین جدایی از همسر و نداشتن ارتباط اجتماعی با شادکامی رابطه منفی قوی وجود دارد یا بعبارتی دیگر افراد متأهل شادتر از افراد مجرد هستند. نتیجه آزمون این فرضیه مخالف با نتیجه تحقیق دالان است و نشان می دهد که عاطفه اجتماعی وابسته به وضعیت تأهل نیست.

فرضیه رابطه بین تحصیلات و عاطفه اجتماعی تایید شد. همانطور که آرگایل، تحصیلات را به عنوان یکی از عوامل فرهنگی موثر بر شادی معرفی می کند. بر طبق نظر دارندورف، افراد بعلت نداشتن تحصیلات عالی احساس شرمساری می کنند، زیرا گمان می برند که یک مدرک دانشگاهی می تواند وضعیت آنان را بهتر جلوه دهد. سیر نیز اینگونه توضیح می دهد افراد

معمولا از آنهایی که سرمایه فرهنگی یا تحصیلات بیشتری از خود دارند، منتفردند، در حالی که نسبت به کسانی که سرمایه کمتری نسبت به خود دارند، متکبر هستند و کالاهای فرهنگی مثل تحصیلات می تواند برای صاحبانش مایه غرور و احساس مفید بودن شود. فرضیه رابطه بین وضعیت اشتغال و عاطفه اجتماعی نیز تایید شد. نتیجه آزمون این فرضیه همسو با نتایج تحقیق مورفی و آتاناسو و دالن است، زیرا، آنها بیکاری را به عنوان عامل موثر بر شادکامی معرفی می کنند.

بر اساس آزمون ضریب همبستگی پیرسون، بین مشخصه های کیفیت اجتماعی از جمله اعتماد اجتماعی، انتظارات اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی با عاطفه اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد. همانطور که نظریه امرسون، ترنر، لین و گیدنز و مطالعات تجربی چلبی، توکلی، ایلین، وست و اینگل اعلام می کنند، هنگامی که اعتماد اجتماعی به صورت متقابل در روابط اجتماعی تحقق می یابد، افراد عاطفه اجتماعی مثبتی را دریافت می نمایند. همچنین نتایج مطالعات تجربی چلبی، توماس، سارا و نظریه ترنر و استریکر نیز بیانگر این قانون کلی هستند، هنگامیکه انتظارات افراد بصورت متقابل در شبکه روابط اجتماعی برآورده نشود، آنها عواطف اجتماعی منفی و ترکیبی از خشم، اندوه، ترس و... را تجربه می کنند. نتایج موفقیت آمیز آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین برآوردن انتظارات متقابل اجتماعی با ابعاد عاطفه اجتماعی از جمله خشم، ترس، اندوه، تایید کننده این قانون کلی است.

از طرف دیگر نتیجه آزمون فرضیه دیگر نشان می دهد، با افزایش احساس عدالت اجتماعی، عاطفه اجتماعی مثبت افزایش می یابد. بر این اساس، نتایج پژوهش شارع پور، انجم شعاع، هزار جریبی و آستین فشان، اسپل و آرنولد، وست، لاری و کانیتا، فیشر و جولینو و نظریه هومنز، کوک و باربالت مورد تایید قرار می گیرند. در واقع اگر افراد بازدهی خود را در مبادله عادلانه ببینند، عواطف اجتماعی مثبتی را تجربه می کند و اگر متوجه شوند دیگران منابع و قدرت را در نقض هنجارها و عدالت بدست آوردند، عواطف منفی اجتماعی خشم، اندوه و... را تجربه می کنند و حتی دچار ترس از عدم قدرت برای دنبال کردن علایق شان می شوند. با نگاهی به نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین احساس عدالت اجتماعی با ابعاد عاطفه اجتماعی مثل خشم، ترس، غم و... می توان نظریه این افراد به خصوص باربالت را تایید نمود.

نتایج تحلیل رگرسیون و تحلیل مسیر نیز اعلام می کند که متغیر اعتماد اجتماعی مهمترین عامل تعیین کننده عاطفه اجتماعی است. و متغیرهای حاصل از آزمون تحلیل رگرسیون، اعتماد اجتماعی، انتظارات اجتماعی و میزان تحصیلات ۴۵ درصد از متغیر وابسته عاطفه اجتماعی را تبیین می کنند. بنابراین با توجه به نتایج آزمون فرضیات که مویید نظریه ها و مطالعات تجربی افرادی از جمله دورکیم، زیمل، امرسون، کوک و وست است، می توان نتیجه گرفت که کیفیت شبکه اجتماعی بر عاطفه اجتماعی جوانان شهر کرمان تاثیر به سزایی دارد.

منابع

انجم شعاع، فاطمه (۱۳۹۰). "بررسی تاثیر باور به دنیای عادلانه بر بهزیستی روانی کارمندان شهر کرمان"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید باهنر کرمان.
توکلی، امیرحسین (۱۳۸۴). "شکل گیری شبکه های اجتماعی"، تدبیر، شماره ۱۵۹، صص ۲۴-۹.

چلبی، مسعود و سید محسن موسوی (۱۳۸۷). "بررسی جامعه شناختی عوامل موثر بر شادمانی در سطوح خرد و کلان"، مجله جامعه شناسی ایران، دوره نهم، شماره ۱ و ۲، صص ۶۵-۴۵.
چلبی، مسعود (۱۳۷۵). جامعه شناسی نظم: تشریح و تحلیل نظری نظم اجتماعی، تهران: نشر نی.
ربانی خوراسگانی، علی و کیانپور، مسعود (۱۳۸۸). "جامعه شناسی احساسات"، مجله جامعه شناسی کاربردی، سال بیستم، شماره پیاپی (۳۴)، شماره ۲، صص ۶۴-۳۵.
ریاحی، محمد اسماعیل (۱۳۸۶). "تحلیل جامعه شناختی میزان گرایش به طلاق"، مجله پژوهش زنان، دوره ۵، صص ۸۹-۶۴.
ریترز، جورج (۱۳۷۴). نظریه های جامعه شناسی در دوران معاصر، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: موسسه انتشارات علمی.
شارع پور، محمود (۱۳۸۶). "نقش شبکه های اجتماعی در باز تولید نابرابری اجتماعی"، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۴۵، ۹۱-۲۴.

فیلد، جانا (۱۳۸۶). سرمایه اجتماعی، ترجمه غلامرضا غفاری و حسین رضوانی، تهران: کویر.
کوزر، لوئیس (۱۳۷۳). "زندگی و اندیشه بزرگان جامعه شناسی"، ترجمه محسن ثلاثی، تهران:

انتشارات علمی.

- گیدنز، آنتونی (۱۳۷۷). پیامدهای مدرنیت، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر مرکز.
- محسنی تبریزی، علیرضا و اسماعیل شیرعلی (۱۳۸۸). "عوامل موثر بر اعتماد اجتماعی دانشجویان ایرانی خارج از کشور: مورد پژوهی دانشگاههای کشور آلمان"، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۵۲، صص ۹۲-۷۷.
- هزارجریبی، جعفر و پروانه آستین فشان (۱۳۸۸). "بررسی عوامل موثر بر نشاط اجتماعی"، مجله جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیستم، شماره ۱، صص ۱۴۶-۱۱۹.
- Anderson, C. A. , Dickinson, D.L.B. (2010). " Bargaining and trust: The effects of 36-h total sleep deprivation on socially interactive decisions", *Journal of Sleep Research*, Vol. 19, Pp. 54-63.
- Argyle, M. (1996). *The social psychology of leisure*, London: Rutledge.
- Barbalet.J.M. (1992). "A macrosociology of emotion: class resentment", *Sociological Theory*, 10: 2-14.
- Clough,P.(2004). "*The forgotten 'E' in EBD*", In: Handbook of emotional & behavioural difficulties, Edited by Bowers, Tony , Sage Publications.
- Coburn, C. E., Lin Russell , J.(2008). "District policy and teachers' social networks", *Educational Evaluation and Policy Analysis*, Vol. 30, No. 3, pp. 203-235.
- Cook ,Karen Schweers (2005). "Networks, norms, and trust: the social psychology of social capital", *Social Psycology Quarterly*, Vol. 68, No. 1, Pp: 4-14
- Dolan,P., Peasgood,T . , White,M. (2007). "Do we really know what makes us happy?A review of economic literature on the factores associated with subjective wellbeing", *Journal of Econome Psychology*, dio:10 ,Pp1-29.
- Eileen, ES. Bjornstrom(2011). " The neighborhood context of relative position, trust, and self-rated health", *Social Science & Medicine*. Vol. 73, Iss. 1; pg42-52.
- Engell, A.D., Todorov, A., Haxby, J.V. (2010). " Common neural mechanisms for the evaluation of facial trustworthiness and emotional expressions as revealed by behavioral adaptation, Perception", Vol. 39, Issue 7, Pp: 931-941.
- Erikson, Erik H.(1968).*Identity, Youth and Crisis*, New York: Norton.
- Eva, G. Krumhuber, Antony S. R. Manstead. (2011). " When memory is better for out-group faces: on negative emotions and gender roles", *Journal of Nonverbal Behavior*. Vol. 35, Iss. 1; Pp. 51-65.

- Gordon, Steven L. (1986). "Micro-sociological theories of emotion", in *Microsociological Theory: perspectives on Sociological Theory*, (ed) Eisenstadt, S. Nand Hellett. J., Vol.2, Pp:47-133.
- Guerrero, Laura., Angela La Valley (2006). "*Conflict, emotion, and communication*." The sage handbook of conflict communication, Sage Publications.
- http://www.sage-ereference.com/hdbk_conflictcomm/Article_n3.html
- Kumar, S., Browne M. A.O. (2008). "Usefulness of the construct of social network to explain mental health service utilization by the maori population in New Zealand", *Transcultural Psychiatry*, Vol 45(3): 439-454.
- Lin, Nan. (2001). *social capital: a theory of social structure and a action*, Cambridge University Press.
- Manstead, Antony S. R.(2007). "Emotion". *Encyclopedia of Social Psychology*. SAGE Publications.
- http://www.sageereference.com/socialpsychology/Article_n175.html.
- Murphy, G.C, Athanasoud, J.A. (1999). "The effect of unemployment on menal health", *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 72, Pp:83-99.
- Sara, Jansen Perry, Cristina Rubino, L. A. Witt. (2011). " General job performance of first-line supervisors: the role of conscientiousness in determining its effects on subordinate exhaustion", *Stress and Health*. Vol. 27, Iss. 2; Pp: 83-97.
- Smith, Eliot R., and Diane M. Mackie. (2009). "Group emotions", *Encyclopedia of Group Processes & Intergroup Relations*, Sage Publications
- Spell, C.S.A , Arnold, T.J.B. (2007). " A multi-level analysis of organizational justice climate, structure, and employee mental health", *Journal of Management*, Volume 33, Issue 5, Pp:724-751.
- Tangney, June Price. (2002). "Shame and guilt", *Encyclopedia of Crime and Punishment*, Sage Publications. http://www.sage-ereference.com/crimepunishment/Article_n388.html.
- Thamm, Robert A. (2006). "*The classification of emotion*", In: *Handbook of the Sociology of Emotions*. Edited by Stets, Jane & Janathan H. Turner, New York, Springer science + Business Media, LLC.
- Thomas, Emma F., McGarty , Craig , Mavor, Kenneth I. (2009). "Aligning identities, emotions, and beliefs to create commitment to sustainable social and political", *Pers Soc Psychol Rev*, 13: 194-211.
- Thomas, J. Dishion, Jessica, M. Tipsord. (2011). " Peer contagion in child and adolescent social and emotional development" *Annual Review of Psychology*, Vol. 62 , Pp:189-204.
- Tracy, E. M. , Biegel, D. E. (1994). "Preparing social workers for social network interventions in mental health practice", *Journal of Teaching in Social Work*, 10:19-41.

- Turner, Jonathan H. (2009). "The sociology of emotions: basic theoretical arguments". *Emotion Review*, Vol. 1, No. 4 , pp:340-354.
- Turner, Jonathan.H(2003). "*The structure of sociological theory*", USA: Wadsworth.
- Turner,Janathan H.(2006). "*Psychonalytic sociological theories and emotion*", In: Handbooks of the sociology of emotions. Edited by stets, Jan E. & Jonathan H. Turner, Newyork, springer science + Business Media, LLc.Wadsworth
- West, Michael. (2010). "*The Human team: basic motivations and innovations*", In: Handbook of industrial, work & organizational psychology, Sage Publications, *Volume.2*. http://www.sage-ereference.com/hdbk_orgpsych2/Article_n15.html
- West-Newman, C.L. (2005). " Feeling for justice? Rights, laws, and cultural contexts", *Law and Social Inquiry*, Vol. 30, Issue 2, Pp: 305-335.
- Williams , Lisa A. DeSteno, David. (2009). "Pride : adaptive social emotion or seventh sin?", *Psychological Science*, 20: 284-298.

